

kunde formere sig ved Knopskydning. Jeg vilde gerne vide, om dette er Meningen med Lovforslaget — jeg synes ikke, dette Punkt er ganske klart udtrykt.

Jeg er afgjort imod de skærpede Betingelser for Opnaaelse af Anerkendelse og for Adgang til direkte Statsstøtte og til at modtage statsunderstøttede Elever, og det glædede mig i høj Grad at høre Regeringspartiets Ordfører (Pedersen-Nyskov) udtale sine store Betæneligheder derved. Hvis man gaar op fra 10, 6 og 5 til henholdsvis 12, 8 og 6 Aarselever — og dette vil jo paa et Sprog, som alle forstaa, sige fra 15, 9 og 8 til 18, 12 og 9 Elever — stilles der slet ikke saa lidt skærpede Krav. Det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) udtalte, at den danske Højskole desværre ikke var blevet en almindelig dansk Ungdomsskole, og det har det ærede Medlem jo ganske Ret i. Det er aldeles ikke lykkedes Højskolen at vinde Indgang blandt Byernes Ungdom, og det er grumme faa af Landarbejdernes, af Herregaardsarbejdernes Børn, der kommer paa Folkehøjskolen. Men det kunde jo være, at der kom Mænd, der kunde faa fat paa denne Ungdom, som de danske Folkehøjskoler endnu ikke har faaet fat paa, og vilde det saa dog ikke være aldeles uforsvarligt, om man lagde dem saa store Hindringer i Vejen ved at kræve, at de skal have 18 Elever Sommer og Vinter i to Finansaar for at opnaa Anerkendelse, og det oven i Købet Elever, som ikke maa have modtaget nogen som helst Understøttelse. Jeg gaar nemlig ud fra, at det er Lovforslagets Mening, at der ikke maa være understøttede Elever deriblandt. Dette finder jeg for øvrigt urimeligt. Der staar jo endogsaa, at der maa ikke være Elever, der har Friplads, og det maa vel betyde, at Egnens Befolkning ikke har Lov til at samle et Beløb sammen og derved yde Fripladser til Elever paa Højskoler. Det skal altsaa være fuldt betalende Elever — saaledes maa man forstaa Lovforslaget, synes jeg. Men da er det meget haarde Betingelser, man stiller for at begynde en Skole, og jeg forstaaer ikke rigtig, at man i samme Aandedræt kan beklage, at Højskolen ikke har vundet tilstrækkelig Indgang, og saa være med til at skærpe Be-

tingelserne og derved vanskeliggøre, at denne Indgang kan vindes. Jeg forstaaer heller ikke, at Foreningen for danske Folkehøjskoler og Landbrugsskoler har kunnet faa sig selv til at stille et saadant Forslag til Ministeriet, thi jeg finder, at det er et Forslag om, at de nu bestaaende Skoler maa blive monopoliserede, og dette vilde være ganske overordentlig uheldigt.

Jeg kan heller ikke give min Tilslutning til, at man sætter Betingelsen for at modtage Statstilskud for bestaaende Skoler op fra 6 til 8 Aarselever, altsaa fra 9 til 12 Elever, eller Betingelsen for at modtage statsunderstøttede Elever op fra 5 til 6 Aarselever eller fra 8 til 9 Elever Sommer og Vinter. Det kan ganske vist siges, at en Højskole ikke kan klare sig i Længden, naar den ikke har et saadant Elevantal, men, som en Forstander — og en af vore dygtige Forstandere — for en af vore smaa Skoler skriver til mig: Det er dog, naar man ikke gaar op over det Tal, der nu kræves, som om nogen Uvished kan holdes borte fra Dørene. Og det er sandt. De smaa Højskoler arbejder under trange Kaar, og man skal ikke gøre Kaarene trangere for dem. Naar man i 1902 fandt, at de Tal, man da satte, var passende, hvorfor skulde de saa ikke være passende i 1912? Jeg tror ikke, at man maa bedømme en lille Højskoles Virksomhed blot ud fra det Elevantal, den har. Jeg er ganske sikker paa, at der rundt om i vort Land ligger smaa Højskoler, der gør et overordentlig godt Arbejde for den Egn, hvori de ligger, og jeg tror endogsaa, at de undertiden gaar forud for de større Skoler. De større Skoler har nemlig paa en Maade nok i sig selv, de har alt fyldt i Forvejen med de Elever, der strømmer ind fra alle Landets Egne, men de smaa Højskoler maa have lukket op for Egnen, og det gør de i en Grad, som fortjener Paaskønnelse. Derfor maa man ikke gøre Kaarene for de smaa Højskoler værre, end de er i Øjeblikket. Det er en overordentlig betænkelig Ting at røre ved de Tal, man nu en Gang har sat, og i Tillid til hvilke, der rundt omkring er begyndt paa Højskolevirksomhed. Det vilde være en Forringelse af de Værdier, der er sat ind paa denne Virksomhed, om man nu skærpede Fordringerne. Men det er for øvrigt